

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 76 § inkomstskattelagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att inkomstskattelagen ändras så, att de kostnadsersättningar som Europeiska gemenskapen betalar till nationella experter från Finland vilka deltar i sådana expertuppdrag som hänför sig till utvecklandet av Europeiska unionens nuvarande och framtida gränsområden och

som godkänts och delvis finansieras av Europeiska gemenskapernas kommission skall vara skattefria.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2002.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Nationella experter

De kostnadsersättningar som Europeiska gemenskapen betalar till s.k. nationella experter från Finland som förordnas att tjänstgöra vid Europeiska gemenskapernas kommission blev skattefria genom den nya 4 a punkt som fogades till 76 § 1 mom. inkomstskattelagen (1535/1992). Bestämmelsen tillämpades första gången i beskattningen för 1995. Med nationella experter avsågs i lagen endast nationella experter som förordnats att tjänstgöra vid kommissionen och de kostnadsersättningar som betalades till dem.

Eftersom man inom gemenskapen tillämpar samma regler på nationella experter som på de nationella experter som förordnats att tjänstgöra vid kommissionen, ansågs det ändamålsenligt att de kostnadsersättningar som kommissionen betalar även i dessa situationer skall vara skattefria i Finland. Lagrummet kunde dock inte på grund av sin ordalydelse tillämpas på dessa fall. Därför ändrades 76 § 1 mom. 4 a punkten inkomstskattelagen 1999 (227/1999) så, att de kostnadsersättningar som gemenskapen betalar till nationella experter från Finland

vilka deltar i de av Europeiska gemenskapernas kommission finansierade partnerskapsprojekten mellan medlemsstaterna och kandidatstaterna skall vara skattefria.

I anslutning till utvidgningen av gemenskapen finansierar Europeiska gemenskapernas kommission utvecklingsprojekt som genomförs i samarbete mellan medlemsstaterna och kandidatstaterna. Inom ramen för dessa partnerskapsprojekt anlitas i allmänhet s.k. twinningverksamhet för att utveckla förvaltningen i de stater som ansökt om medlemskap. I twinningverksamheten tillhandahåller den offentliga förvaltningen i en medlemsstat experthjälp i syfte att utveckla kandidatstaternas förvaltning, lagstiftning och institutioner. Verksamheten grundar sig på de utvecklingsbehov som kandidatstaterna och kommissionen fastställt. Utgående från dessa utvecklingsbehov bereder kandidatstaterna sina förslag till utvecklingsprojekt. Projektförslagen sänds till medlemsstaterna, varvid medlemsstaternas ministerier, ämbetsverk och inrättningar kan utarbeta ett anbud om genomförande av projektet. I praktiken genomförs twinningprojekten så att från medlemsstaternas ämbetsverk utsänds experter för att i samarbete med sina kolleger

i kandidatstaterna arbeta som nationella experter. För närvarande medverkar Finland i ca 40 projekt.

Ett twinningprojekt kan omfatta flera experter som tjänstgör i kandidatstaten en längre eller kortare tid och projekten kan också genomföras i samarbete med en annan medlemsstat. Utöver ämbetsverken har vissa affärsverk och bolag inom den offentliga förvaltningen fått rätt att medverka i projekten.

Nationella experter och twinningverksamhet anlitas för närvarande vid sidan om s.k. PHARE-programmet även inom andra program som finansieras av gemenskapen. Sådana program är bl.a. CARDS, TACIS, ISPA, SAPARD och MEDA. Bland dessa projekt är särskilt PHARE, TACIS och CARDS sådana i vilka experter från den offentliga förvaltningen i Finland ombetts medverka. Av programmen hänför sig CARDS till återuppbyggnaden av de stater som hörde till det forna Jugoslavien och Albanien, TACIS till stödjandet av övergången till marknadsekonomi och demokrati i de stater som hörde till det forna Sovjetunionen, ISPA till utvecklandet av miljön och trafiklederna i kandidatstaterna, SAPARD till utvecklandet av jordbruket och landsbygden i kandidatstaterna och MEDA till utvecklandet av Medelhavsområdet. Syftet med PHARE-programmet är att stöda kandidatstaterna i deras strävan att inrätta nödvändiga institutioner och tillägna sig hela gemenskapslagstiftningen.

1.2. Programmet för tekniska assistans för OSS-länderna (TACIS)

Syftet med TACIS-programmet (Technical Assistance to the Commonwealth of Independent States) är att stöda genomförandet av ekonomiska reformer i de stater som hörde till det forna Sovjetunionen. Programmet, som inleddes 1991, ändrades år 2000. Då gick man in för att i målsättningen även beakta de partnerskaps- och samarbetsavtal som gemenskapen ingått. Dyliga avtal anses utgöra centrala instrument i det interna samarbetet mellan gemenskapen och stater utanför gemenskapen.

TACIS-programmet delas sedan år 2000 in i följande delområden: 1) stöd till institutionella, rättsliga och administrativa reformer, 2) stöd till den privata sektorn och bistånd till ekonomisk utveckling, 3) stöd till

åtgärder för att hantera de sociala konsekvenserna av övergången till marknadsekonomi, 4) utveckling av infrastruktur, 5) främjande av miljöskydd samt förvaltning av naturresurser, samt 6) utveckling av landsbygdsekonomin. Ett nationellt program kan omfatta högst tre av dessa delområden.

Utöver de nationella programmen omfattar TACIS-programmet flera delprogram, av vilka bl.a. programmet för gränsöverskridande samarbete hör till de program som är av största betydelse för Finland. Programmet inleddes 1996 på initiativ av Europaparlamentet. Programmet omfattade de områden i Ryssland, Vitryssland, Ukraina och Moldova som gränsar till Europeiska unionens medlemsstater och till staterna i PHARE-programmet. Genom programmet främjas det regionala myndighetssamarbetet inom gränsregionerna. Programmet har senare utvidgats så att det även gäller Armenien, Azerbajdzjan, Georgien, Kazakstan, Kirgizistan, Mongolien, Tadzjikistan, Turkmenistan och Uzbekistan.

Programmet har som mål att bl.a. främja den ekonomiska och sociala utvecklingen inom gränsregionerna genom att stödja projekt som är ägnade att minska risken för att stabiliteten inom området rubbas på grund av de skarpa kontraster som hänför sig till levnadsstandarden på de olika sidorna om gränsen. Programmet för gränsöverskridande samarbete ses också som en metod att främja beredningsprocessen inför kandidatstaternas medlemskap genom att man tillhandahåller kompletterande finansiering i syfte att stärka hållbarheten när det gäller de ifrågavarande staternas och nya självständiga staters gränser och att utveckla relationerna mellan gränsregionerna.

Vidare har kommissionen under 2002 startat ett nytt program, TACIS - Institution Building Partnership Programme - Key Institutions, vars målregioner i detta skede utgörs av Ryssland, Ukraina, Armenien och Georgien. Arbetsmetoderna och utvecklingsmålen inom programmet påminner i hög grad om PHARE-programmet. Även i fråga om de ersättningar som betalas till experter och organisationer iaktas samma principer. Ryssland har åtminstone hittills varit den viktigaste målstaten för programmet. Det finns särskilda skäl för att finländska experter

medverkar i projekten, eftersom programmet stöder genomförandet av handlingsplanen för den nordliga dimensionen. Dessutom möjliggör detta att i stället för bilateralt närområdesstöd används stöd från gemenskapen.

Den skattefrihet i fråga om kostnadsersättningar som avses i 76 § 1 mom. 4 a-punkten inkomstskattelagen gäller inte personer som deltar i TACIS-programmet. De nationella experter som arbetar inom ramen för TACIS-programmet är inte i kommissionens tjänst och det kan inte anses att skötseln av sakkunniguppgifter i stater som hör till programmet för gränsöverskridande samarbete skulle hänföra sig till utvidgningsprocessen på det sätt som avses i lagrummet. Stödet för utveckling till dem grundar sig dock på samma sätt som stödandet av utvidgningsprocessen på de åligganden som medlemsstaterna har. Att kostnadsersättningarna inte omfattas av skattefriheten kan minska viljan hos finländska experter att delta i t.ex. verksamheten i Ryssland. Finland har redan ingått till det första avtalet enligt programmet.

1.3. Kostnadsersättningar

De nationella experterna ställs till kommissionens förfogande en överenskommen tid, men i motsats till den ordinarie och visstidsanställda personalen vid Europeiska gemenskapens kommission och andra institutioner inom gemenskapen kvarstår den nationella expertens arbetsgivare i medlemsstaten som arbetsgivare och lönebetalare. De nationella experterna rekryteras i regel inom ministeriernas tjänstemannakår eller inom den övriga offentliga sektorn.

Experterna förordnas för den uppgift som fastställs i för den överenskomna tiden, det vill säga antingen under 12 månader eller minst 12 månader. Kommissionen betalar till den finländska arbetsgivaren en penningersättning som täcker lönen till den experten som har förbundit sig vid ett uppdragsförordnande minst 12 månader, samt andra lönebikostnader samt en extra bonus 6 % av hela summan för täckande av andra eventuella kostnader. För uppdragsförordnanden som varar mindre än 12 månader får ämbetsverket en ersättning på 300 euro per arbetad dag för expertens

vidkommande. Dessa ersättningar kommer enbart arbetsgivaren till godo och av dem betalas ingenting till arbetstagaren.

Kommissionen betalar de nationella experterna utkomstbidrag och eventuellt fasta tillägg till bidraget för täckande av kostnaderna för uppdraget. Dessutom ersätts resekostnader, logikostnader, flyttningskostnader, utbildningskostnader och kostnader för särskilda uppdrag. Lönen beskattas enligt den nationella lagstiftningen. Utkomstbidraget motsvarar till sitt belopp hälften av det dagtraktamente som betalas kommissionens tjänstemän. Utkomstbidraget varierar mellan 110 och 270 euro beroende på tjänstgöringsstat.

Det fasta tillägget till bidraget är till sin storlek sådant att det sammanlagda beloppet av personens årslön och det utkomstbidrag som nämns ovan motsvarar grundlönen på nivå 1 i löneklass A8 för en tjänsteman vid kommissionen.

En expert som inte flyttar sitt bohag till tjänstgöringsorten betalas en gång i månaden priset av en flygresor tur och retur mellan tjänstgöringsorten och hemlandet. En expert som flyttar sitt bohag till tjänstgöringsorten betalas en gång om året priset av en flygresor tur och retur mellan tjänstgöringsorten och hemlandet för experten själv, maken och barn som står under expertens vårdnad. Vidare får experten, maken och de barn experten har vårdnaden om ersättning för resan till tjänstgöringsorten när arbetet börjar eller när flyttningen sker samt för återresan till hemlandet när tjänstgöringen upphör. Kostnaderna för flyttningen till tjänstgöringsorten ersätts enligt de faktiska kostnaderna. Logikostnaderna ersätts enligt samma principer som för den personal i kommissionens tjänst som arbetar i en kandidatstat. Utbildningskostnader ersätts för barn som har fyllt 5 år men inte 20 år enligt de principer som tillämpas på personal som förordnats att tjänstgöra vid kommissionens representationer. En expert som under tjänstgöringstiden förordnas att utföra ett särskilt uppdrag för kommissionens räkning får kostnaderna för detta uppdrag ersatta enligt de bestämmelser om ersättning av kostnader som kommissionen har godkänt.

Kommissionen betalar 50 procent av utkomstbidraget till de experter som har förordnats minst för 12 månader. De experter som har förordnats för mindre än 12 månader betalas ett finansiellt bidrag på 200 euro per

arbetsdag i utlandet. I vissa fall, särskilt i fråga om kommenderingar som varar en längre tid, håller arbetsgivarna inne en del av bidraget för att täcka kostnader som föranleds av löne- och andra motsvarande utgifter på grund av expertens frånvaro. Resekostnader och dagtraktamenten ersätts enligt de ordinarie reglerna för dessa program.

1.4. Skattemässig behandling av kostnadsersättningar

Ersättningar från kommissionen hör inte till tillämpningsområdet för protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska gemenskaperna. Enligt protokollet befrias de löner och arvoden som Europeiska unionen betalar sina tjänstemän och sin personal från nationell beskattning, men intern skatt skall betalas till unionen. En del av ersättningarna betalas till ett fast belopp, utan att någon utredning över de faktiska kostnaderna krävs. Kostnadsersättningar som inte är skattefria utgör enligt inkomstskattelagen skattepliktig inkomst i den mån de överstiger beloppet för de faktiska avdragsgilla utgifterna. Den interna finska skattelagstiftningen samt bestämmelserna i de avtal som ingåtts mellan Finland och partnerstaterna för att undvika dubbelbeskattning kan i vissa fall leda till att ersättningarna beskattas i Finland.

1.5. Förslag

I propositionen föreslås befrielse från skatt i fråga om de kostnadsersättningar som

gemenskapen betalar till nationella experter från Finland vilka deltar i expertuppdrag i anslutning till sådan utveckling av Europeiska unionens nuvarande eller framtida gränsområden som finansieras av Europeiska gemenskapernas kommission. Skattefriheten föreslås gälla såväl kostnadsersättningar som av kommissionen betalas direkt till de nationella experterna som kostnadsersättningar som kommissionen betalar genom förmedling av expertens arbetsgivare.

Det föreslås att lagen tillämpas redan vid beskattningen för 2002.

2. Propositionens verkningar

Propositionen har inga verkningar i fråga om organisation och inte heller några väsentliga verkningar på statsekonomin.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Det föreslås att lagen tillämpas första gången redan vid beskattningen för 2002.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 76 § inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 76 § 1 mom. 4 a punkten,
sådan den lyder i lag 227/1999, som följer:

76 §

*Vissa skattefria ersättningar i anslutning till
tjänstgöring utomlands*

Skattepliktig inkomst är inte

— — — — —
4 a) ersättning som Europeiska
gemenskapernas kommission betalar för att
täckta de särskilda kostnaderna och de ökade
levnadskostnaderna för skötseln av uppdraget
som nationell expert som förordnats att
tjänstgöra vid kommissionen eller för
skötseln av något annat av kommissionen
godkänt expertuppdrag som hänför sig till

Europeiska unionens utvidgningsprocess
eller till utveckling av Europeiska unionens
nuvarande och framtida gränsområden; som
sådan ersättning anses utkomstbidrag, fast
tillägg till utkomstbidrag samt ersättning för
resekostnader, flyttningskostnader och
kostnader för särskilda uppdrag eller annan
därmed jämförbar ersättning som
kommissionen betalar,
— — — — —

— — — — —
Denna lag träder i kraft den 200 .
Lagen tillämpas första gången vid
beskattningen för 2002.

Helsingfors den 18 oktober 2002

Republikens President

TARJA HALONEN

Minister *Suvi-Anne Siimes*

Lag

om ändring av 76 § inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen av den 30 december 1992 (1535/1992) 76 § 1 mom. 4 a punkten,
sådan den lyder i lag 227/1999, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

76 §

Vissa skattefria ersättningar i anslutning till tjänstgöring utomlands

Skattepliktig inkomst är inte

4 a) ersättning som Europeiska gemenskapernas kommission betalar för att täcka de särskilda kostnaderna och de ökade levnadskostnaderna för skötseln av uppdraget som nationell expert som förordnats att tjänstgöra vid kommissionen eller för skötseln av något annat av kommissionen godkänt expertuppdrag som hänför sig till Europeiska unionens utvidgningsprocess; som sådan ersättning anses utkomstbidrag, fast tillägg till utkomstbidrag samt ersättning för resekostnader, flyttningskostnader och kostnader för särskilda uppdrag eller annan därmed jämförbar ersättning som kommissionen betalar,

4 a) ersättning som Europeiska gemenskapernas kommission betalar för att täcka de särskilda kostnaderna och de ökade levnadskostnaderna för skötseln av uppdraget som nationell expert som förordnats att tjänstgöra vid kommissionen eller för skötseln av något annat av kommissionen godkänt expertuppdrag som hänför sig till Europeiska unionens utvidgningsprocess *eller till utveckling av Europeiska unionens nuvarande och framtida gränsområden*; som sådan ersättning anses utkomstbidrag, fast tillägg till utkomstbidrag samt ersättning för resekostnader, flyttningskostnader och kostnader för särskilda uppdrag eller annan därmed jämförbar ersättning som kommissionen betalar,

Denna lag träder i kraft den 200 .
Lagen tillämpas första gången vid
beskattningen för 2002.